

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie **P. J. (J.)**

skazanego za czyn z art. 174 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 13 czerwca 2024 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 13 listopada 2023 r., sygn. akt V Ka 998/23,

zmieniającego w części wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi

z dnia 10 maja 2023 r., sygn. akt V K 227/22,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od skazanego P. J. na rzecz oskarżycielki posiłkowej D. A. kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym;**
- 3. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

[PGW]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 maja 2023 r., sygn. akt V K 227/22, Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi uznał oskarżonego P. J. za winnego czynu wypełniającego dyspozycję art. 174 § 2 k.k. i art. 177 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd ten orzekł również wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 7 lat oraz orzekł od oskarżonego nawiązki na rzecz pokrzywdzonych.

W wyroku dokonano także zaliczenia na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności okresu jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie oraz zaliczono na poczet orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, okres rzeczywistego stosowania odpowiadającego mu rodzajowo środka zapobiegawczego w postaci nakazu powstrzymania się od prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na czas trwania postępowania. Orzeczono też o kosztach postępowania.

Apelacje w tej sprawie wniósł prokurator jak i obrońca oskarżonego.

Prokurator zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze i środkach karnych, na niekorzyść oskarżonego, postawił zarzut rażącej niewspółmierności orzeczonej kary, polegającej na wymierzeniu oskarżonemu za przypisany mu czyn z art. 174 § 1 k.k., art. 177 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy właściwa analiza stopnia społecznej szkodliwości czynu i zawinienia a także realizacja celów zapobiegawczych i wychowawczych kary oraz potrzeba w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa uzasadniają wymierzenie oskarżonemu kary surowszej.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu bezwzględnej kary 5 lat pozbawienia wolności oraz środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 10 lat, a także o utrzymanie wyroku w mocy w pozostałym zakresie.

Z kolei obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze i środkach karnych, również postawił w apelacji zarzut rażącej

niewspółmierności kary wymierzonej oskarżonemu, środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 7 lat, podczas gdy w jego ocenie, właściwa analiza okoliczności zdarzenia, stopnia zawinienia oraz realizacja celów kary uzasadniają wymierzenie oskarżonemu kary w łagodniejszym wymiarze oraz odstąpienia od wymierzenia środka karnego.

We wniosku końcowym obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary w wymiarze roku pozbawienia wolności z warunkowym okresem zawieszenia jej wykonania na okres próby 3 lat oraz odstąpienie od wymierzenia środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, oraz o oddalenie apelacji oskarżyciela publicznego wniesionej na niekorzyść oskarżonego.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2023 r., sygn. akt V Ka 998/23, Sąd Okręgowy w Łodzi zaskarżony wyrok zmienił w ten sposób, że podwyższył orzeczoną wobec oskarżonego karę pozbawienia wolności do 2 lat i 6 miesięcy, w pozostałej części utrzymując go w mocy.

W złożonej kasacji obrońca oskarżonego zaskarżył w całości wyrok sądu odwoławczego, zarzucając temu orzeczeniu:

„Obrażę art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. polegającą na wydaniu orzeczenia przez Sąd Okręgowy w Łodzi V Wydział Kamy Odwoławczy, który był nienależycie obsadzony, a mianowicie składowi orzekającemu przewodniczył sędzia J. P., który został powołany na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Łodzi na podstawie nominacji z dnia 3 marca 2023 r. oraz wadliwie wydanej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr 991/2022 z dn. 23.11.2022 r., który to organ powołany został niezgodnie z art. 10 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, bowiem pozostaje w pełni zależny od władczy wykonawczej i nie wypełnia zadań konstytucyjnej ochrony niezależności sądów i niezawisłości sędziów, a także obiektywnej, rzetelnej i transparentnej oceny kandydatów' na stanowiska sędziowskie.

Ponadto z ostrożności procesowej, na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. i art. 526 § 1 k.p.k. (...):

1. Rażąco naruszenie art. 438 pkt 4 k.p.k. mającej wpływ na treść orzeczenia, a polegające na orzeczeniu rażąco niewspółmiernej kary 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a także utrzymaniu w mocy rażąco niewspółmiernego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w wymiarze 7 lat, do którego orzeczenia doszło wskutek poczynienia przez Sąd II instancji niedostatecznie wnikliwej oceny wymienionych w art. 53 k.k. dyrektyw wymiaru kary, w szczególności właściwości i warunków osobistych oskarżonego, sposobu jego życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowania się po jego popełnieniu, podczas gdy wyżej wymienione okoliczności uzasadniają ocenę, że wymiar i zakres orzeczonej wobec P. J. kary pozbawienia wolności i środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych są rażąco niewspółmierne w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k.”.

Podnosząc te zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego, Prokurator Okręgowy w Łodzi oraz pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej D. A. wniesli o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasację obrońcy skazanego należało oddalić w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 536 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym w wypadkach określonych w art. 435, 439 i 455 k.p.k. Jeżeli zatem w kasacji, jak to miało miejsce w tej sprawie, został podniesiony zarzut wskazujący na zaistnienie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., to Sąd Najwyższy zobligowany był do rozpoznania go w pierwszej kolejności, tym bardziej, że podniesienie drugiego zarzutu jest niedopuszczalne w postępowaniu kasacyjnym (art. 523 § 1 zdanie 2 k.p.k.).

Odnosząc się do pierwszego z opisanych w kasacji uchybień, któremu skarżący nadał rangę bezwzględneho powodu odwoławczego (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.), trzeba przypomnieć, że zgodnie z treścią uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia

2020 r., BSA I - 4110-1/20 oraz uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r. I KZP 2/22, możliwość skutecznego zakwestionowania należytej obsady sądu - w przypadku sądu powszechnego - uwarunkowana jest wykazaniem, że w konkretnej sprawie wadliwość procesu powołania sędziego prowadziła do pozbawienia sędziego przymiotu niezawisłości i bezstronności w ujęciu obiektywnym, a w konsekwencji sądu orzekającego - do utraty przymiotu sądu jako sądu niezależnego i bezstronnego. Brak jest zatem podstawy do przyjęcia w sposób generalny, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależyście obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Oznacza to, że udowodnienie zaistnienia nienależytej obsady sądu wymaga wykazania *in concreto*, że sędzia nie gwarantuje minimalnego standardu bezstronności i niezawisłości.

Tymczasem w tej sprawie skarżący poza odwołaniem się do aktualnego w tej kwestii orzecznictwa trybunałów międzynarodowych (ETPC oraz TSUE) oraz Sądu Najwyższego, nie przedstawił żadnej argumentacji uzasadniającej wątpliwości co do bezstronności sędziego J. P. orzekającego w składzie sądu drugiej instancji. W kontekście oceny tego zarzutu nie można też pominąć i tego, że reprezentujący skazanego w postępowaniu kasacyjnym obrońca (adw. M. K.), sporządzając uprzednio w jego imieniu apelację i występując przed sądem odwoławczym nie wskazał co do istnienia obaw odnośnie do niezawisłości tego sędziego, choć bez wątpienia już wtedy znany był mu nie tylko skład sądu odwoławczego wyznaczonego do rozpoznania tej sprawy (por. zawiadomienie o składzie k. 421, 422, 429v) ale i wynikające z dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego kryteria oceny ewentualnego naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności sędziego, który uzyskał nominację w wadliwej procedurze.

Skoro zatem skarżący we wniesionej kasacji wskazywał jedynie na instytucjonalną nieprawidłowość powołania sędziego J. P., a nie przytoczył innych okoliczności, które dotyczyłyby tego sędziego, np. jego zbyt szybkiej ścieżki awansowej, uzyskania awansu w okolicznościach, które wskazywały na to, iż awans ten nie był merytorycznie uzasadniony, a uzyskany kosztem innych,

lepszich sędziów, czy też istnienie określonych związków z władzą wykonawczą, która w latach 2018 - 2023 starała się zniszczyć niezależność sądownictwa i podporządkować go władzy politycznej, dokonując w ten sposób zamachu na zasadnicze filary demokratycznego państwa prawa, to nie można mówić o istnieniu okoliczności określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Reasumując, w kasacji, nie przytoczono jakichkolwiek okoliczności, które uprawdopodobniałyby tezę, że sędzia J. P. nie gwarantuje minimalnego standardu bezstronności i niezawisłości, a Sąd Najwyższy – z urzędu – nie posiadał informacji, które czyniły zasadnym przeprowadzenie w postępowaniu kasacyjnym testu co do tego, czy orzekanie przez okręgowy, w składzie, w którym zasiadał ten sędzia, pozbawiło skazanego dostępu do sądu w rozumieniu standardu konwencyjnego (art. 6 ust. 1 EKPC) i konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji). Poza tą sferą jest natomiast to, czy zgłoszenie się tego sędziego w roku 2022 do udziału w niekonstytucyjnej procedurze – co do niekonstytucyjności, której każdy prawnik aspirujący do służby sędziowskiej powinien mieć świadomość – nie powinno stanowić zasadniczych oceny pod kątem postawy moralnej; ten aspekt nie jest przedmiotem ocen sądu kasacyjnego.

Mając zatem powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[SOP]

[ms]